

**Oru
kandi külad**
panid Eestimaa aasta küla
konkursi kinni. Lk 3

**Ridala
kandi külad**
võtsid nädalavahetusel mitme-
võistluses mõõtu. Lk 5

**Siin võiks olla
teie reklaam!**

Võtke ühendust reklaam@le.ee.

● POSTIVÕRK HÕRENEB

Riigifirma suleb Kullamaa postipunkti

Kaheksa aastat Kullamaa vaibatoas postipunkti pidanud Kulla Altmäe otsustas koostöö Omnivaga lõpetada, riigifirma aga ei üritanudki sellele uut pidajat leida.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

1. septembrist paneb postipunkt ukseid kinni. Pärast seda jääb lähim postiasutus kullamaalastest ligi 50 kilomeetri kaugusele Haapsallu, lähim pakiautomaat asub 16 kilomeetri kaugusel Ristil.

Altmäe, kes soostus kaheksa aastat tagasi postipunkti pidama, ütles Lääne Elule, et huvi selle vastu oli viimasel ajal väike ja ta otsustas lõpetada. Omniva postiasutuste Lõuna piirkonna juhi Rita Kasesalu sõnul otsustas ettevõtte seejärel, et ei otsi Kullamaale uut pidajat just samal põhjusel. „Viimasel ajal liikus selle kaudu keskmiselt kaks pakki päevas,” põhjendas Kasesalu pressiteate vahendusel.

Sulgemine üllatas

Lääne-Nigula vallavanema Janno Randmaa sõnul tuli teade postipunkti nii kiirest sulgemisest talle üllatusena. „Pean siin Eesti Postiga selles asjas kirjavahetust,” ütles Randmaa Lääne Elule eile.

Suvel kohtus Randmaa Eesti Posti esindajatega, aga postipunkti sulgemisest toona juttu ei olnud. „Juttu oli numbritest ja sellest, et ei saa ühes kohas pida kahte asja korraga, postipunkti ja pakiautomaati,” ütles Randmaa. Midagi täpsemat tema sõnul kokku ei lepitud. 18. augustil sai ta punkti sulgemisteate.

Randmaa küsimusele, millal paigaldatakse automaat, vastas riigifirma, et tegeleb sellega. „Aga kohta ja konkreetset kuupäeva pole,” märkis Randmaa.

Automaat tulekul

„Soovime ja plaanime pakiautomaadi paigaldada. Oleme valla suhtluses, millisesse asukohas valla maal võiks selle paigaldada,” ütles Omniva kommunikatsioonijuht Madiken Oja Lääne Elule eile.

Eesti Posti pakiautomaadid asuvad Ristil, Taeblas, Pürksis ja Nõval. Randmaa sõnul võiks automaadid peale Kullamaa olla veel Martnas, Linnamäel ja Paliweres. Tema hinnangul postipunkte automaatidega siiski asendada ei saa ja vähemalt üks postiasutus peaks valda alles jääma.

„Riigiasutus peaks mingi võrgu ikka säilitama. Kõike masinatega asendada ei saa,” ütles Randmaa. „Ei saa nii, et riigi esindatus maal jääb masinapõhiseks.”

1400 m² suurusse hajaasustusega Lääne-Nigula valda jääb pärast Kullamaa postipunkti sulgemist kaks postipunkti Martnas

Kullamaa postipunkt tegutses kaheksa aastat väikeses käsitööpoes.

URMAS LAURI

ja Linnamäel. Mõlemad asuvad raamatukogus.

Tekkisid ja kadusid

Postipunktid tekkisid, kui Omniva hakkas postkontoreid sulgema ja pakkuma postiteenust kellegi teise kaudu. Kullamaa postkontori pani riigifirma kinni 2015. aastal. Pärast seda pidas seda kohalik toidupoed. 2017. aastal kolis riigifirma postipunkti Kullamaa

vaibatuppa ja seda hakkas pidama kohalik vaibakuduja.

Omniva asus postivõrku jõuliselt kärpima 2018. aastal. Läänemaal oli plaanis sulgeda viis postiasutust. Sulgemisotsuse tegi Omniva pärast seda, kui konkurentsiamet oli talle selleks loa andnud.

Eesti Post asus postkontoreid sulgema terves Eestis, õnnetuseks aga oli just Läänemaa üks

neid paiku, kus postivõrku oli kavas harvendada enim. Toona tõmbas pidurit ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Rene Tammist, kes Eesti Posti juhtkonnaga kohtus. Viiest suletavast postiasutusest läks kinni ainult üks.

Neli aastat hiljem pani riigifirma siiski postipunktid kinni ja alles jäid Kullamaa, Martna ning Linnamäe.

Eve Tamm-Hinno ja Kaido Hinno president Alar Karisega.

Kolm Läänemaa kodu said kauni kodu märgise

President Alar Karis tunnustas pühapäeval Pärnu kontserdimajas Eesti kauneimaid kodusid, nende seas oli ka kolm Läänemaa kodu.

Kauni kodu märgise said presidentilt Aigi Pardeli Tuulepesa-kodu Lääne-Nigula valla Pusku külas, Eve Tamm-Hinno ja Kaido Hinno Urge talu Lääne-Nigula vallas Mõisakülas ning Rein Levoskini kodu Vormsis Rälby külas.

Maarja Läänesaar sihtasutusest Läänemaa ütles, et Tuulepesa ja Urge talu valis Läänemaa kodukaunistamise komisjon presidentile esitamiseks mulluste ning Levoskini kodu tänavuste Läänemaa kauneimate kodude seast.

Presidentidele tunnustamiseks esitatud kodude puhul paistis Läänesaare sõnul silma just aedade liigirikkus. „Kõik mullu konkursile esitatud kodud olid imekaunid ning oli näha tööd ja pühendumist, aga presidentidele esitatud koduaedade puhul paistis silma haruldane mitmekesisus ja asjatundlikkus,” ütles Läänesaar.

Läänesaar lisas, et tänavuselt konkursilt presidentidele esitatud kodu eristus aga oma julguselt ja omanäolisusest. „Seal oli julgeid ja põnevaid väikevorme ja skulptuure,” ütles ta. Eesti kodukaunistamise ühenduses Läänemaad esin-

dav Läänesaar on piltidelt näinud teisigi presidentidele tunnustamiseks esitatud kodusid. Läänemaa kodude puhul paistab tema sõnul silma, et kuigi elanikke on Läänemaal vähe, on siinsete aedade kvaliteet ja tase väga kõrge.

„Need, kes on jõudnud meil maakondlikku valikusse, on oma kodud ja aiad ise oma suure töö ja vaevaga korda teinud. Mujal Eestis on tihti kasutatud palgatud aednike ja maastikuarhitektide abi,” rääkis ta.

Läänesaare sõnul on Läänemaa kaunite kodude konkurs olnud üle-eestilise konkursiga võrreldes veidi nihkes – seni on Läänemaa kauneimad kodud selgunud septembris, pärast üle-eestilist tunnustamist, mistõttu Läänemaa kodud pidid presidenti käepigistust ja kauni kodu märgist ligi aasta aega ootama.

„Sel aastal tegime konkursi varem, teiste Eesti konkurssidega samal ajal,” selgitas Läänesaar, miks tänavu esitati presidentidele tunnustamiseks kahe aasta parimad kodud.

Ka edaspidi ootab SA Läänemaa maakonna kauni kodu kandidaate mais. „Ei tasu muretseda, et sel ajal aed veel ei õitse ega roheta, sest komisjon tuleb aeda vaatama siis, kui see on täies õies,” ütles Läänesaar.

KAIRE REILJAN

Oma lapse tapnud naine jäi kohtus lõplikult süüdi

Riigikohus ei võtnud menetlusesse Kairi Kuusemaa apellatsiooni ringkonnakohtu süüdimõistvale otsusele, mistõttu jäi naine lõplikult süüdi oma vastündinud lapse tapmises, edastas ERR.

Riigikohus otsustas täna, et ei võta Kuusemaa kaitsja kasatsiooni kaebust menetlusesse. Nüüd jõustunud ringkonna-

kohtu lahend karistab Kuusemaad oma lapse tapmise eest kolme aasta ja üheksa kuu pikkuse vangistusega.

Ringkonnakohus leidis mais, et Kuusemaa teadis oma rasedusest vähemalt 2023. aasta detsembrist, arvestades tema internetiotsinguid, ning sünnitus ei olnud tema jaoks ootamatu sündmus. LÄÄNE ELU

ERAKOJU

● JUHTKIRI

Riigiettevõtte hülgab riigi

Kui detsembrimässajad Eesti riiki kukutada püüdsid, olid nende rünnaku sihtmärkide seas ka postkontorid. Teise maailmasõja esimesel päeval ründasid Saksa väed Danzigis Westerplattel kõigepealt Poola Posti kontorit. Postkontorid olid pikka aega väga tähtsad. Ennekõike kui sidekeskused, aga need olid ka valitsusasutused. Märk, et riik on kohal. Et kui külas pole enam konstaablit, pole enam päästekomandot, on postkontor ometigi. Paljudes riikides on see endiselt nii. Meil pole enam ammu.

Eesti Posti nime maha salanud Omniva ei pea end enam postiasutuseks, vaid peeneks teenindusettevõtteks, kes kahjuks on sunnitud kasumliku ja laieneva pakiautomaatide võrgustiku arvelt ülal pidama vähenevat ja kahjumlikku kojukandeteenust. Loomulikult teeb ta kõik, et esimene veelgi kasvaks ja teine kahaneks. Selle käigus on suurest postkontorite võrgust saanud üksikud teenindusletid mõnes käsitööpoe või villavahetuspunktis. Ja nagu näha, kuhtub seegi võrgustik aina rohkem. Nüüd siis Kullamaal.

Omniva arvab, et teda asendab igal pool automaat. Aga pakisaatjal on ükstapuha, mis ettevõtte automaat tal külas on: DPD, Omniva, Itel... Selleks pole meil tingimata Omnivat vaja.

Riigil, omanikul, oleks viimane aeg sekkuda. Sõnastada omanikuna ootused nii, et oma riiki ei jäeta maha. Ei taanduta rohkem. Ei asendada riigi kohalolu kõikjal väljaspool Tallinna vaid tummade oranžide kastidega. Sest sinna Omniva suundub. Misjärel tekib küsimus: miks selline ettevõtte riigil üldse olema peab? Tarbetu nagu Estonian Air või Nordica.

● TEISED LEHED

Rahvaalgatused on sild rahva ja poliitika vahel

ERR. Kui 70 protsenti eestimaalastest ütleb, et rahvaalgatuste tõsiselt võtmine suurendab nende silmis poliitiku usaldusväärsust, on see poliitikutele selge juhis tegutsemiseks. Rahvaalgatuste süsteemi mõte seisneb erakondliku kuuluvuse taustal kodanike võimaluses tõstatada tähtsaid küsimusi ja viia need riigikokku või omavalitsusse, kirjutab Eesti koostöö kogu ekspert Maarja-Leena Saar ERRi portaalis.

15 protsenti eestimaalastest on viimase aasta jooksul mõnele rahvaalgatusele oma allkirja andnud ja see on märkimisväärne hulk valijaid. Veel 43 protsenti ütleb, et oleks valmis osalema, kui leiaks endale südamelähedase teema.

Selmet teemasid pisendada, algatajaid värvata või nende teemasid üle võtta, peaks fookus olema algatuste sisulisel menetlusel. Uuring näitab, et 70 protsenti eestimaalastest usaldab poliitikut rohkem, kui nende rahvaalgatusi tõsiselt võetakse. Rahvaalgatuste vastuvõtjalt oodatakse sõnumit, et me kuulame teid ära ja otsime koos parimaid lahendusi.

See tähendab, et riigikogu komisjonides ja kohalikes omavalitsustes ei tohiks algatusi menetleda formaalselt. Kui teema on ületanud lävendi, väärib see läbipaistvat arutelu ja selgelt põhjendatud otsust.

Poliitikute motivatsioonis algatust käsitleda on tihti „süüdi“ algatuse kehv kvaliteet. Samal ajal näeme rahvaalgatuste portaalis pigem kvaliteetsete algatuste kasvu ja seda, et populistlikud kirjavigadega neljarealist algatused ei saa tihipeale lävendit kokku. Vahel on aga ka mõnerealine pealtnäha kehv algatus käivitanud riigikogu komisjonis sisuka arutelu ning avanud poliitikakujundajatele uusi vaatenurki. Valitsemistarkus ja kodanikutarkus kasvavad käsikäes, kirjutab Saar.

● LAUSELAEN

„Vanasti oli põhimõte, et inimesed oleks rahul ja post kantud. Nüüd seda põhimõtet enam ei ole.“

Anonüümseks jääda soovinud staažikas postitootaja kommenteeris Omniva tööd. Lääne Elu, 23. august

● TASUTUD ARTIKKEL

Paremad otsused Haapsalu jaoks – see lootus on olemas!

Olen palju kuulnud ütlust, et Haapsalus ei muutu pärast valimisi kunagi midagi, sest niikuinii valitakse volikokku tagasi needsamad vanad kalad, kes seal juba korduvalt olnud ja uutel tulijatel pole mingit lootust. Eks sedasi ongi mitmeid aastaid olnud – valimised toimuvad, aga linnale olulisi otsuseid teevad endiselt ühed ja samad inimesed.

Olen kuulnud sedagi ütlemist, et uued tulijad on tankistid, kelle selja tagant paistavad mõne vana kala kõrvad. Ma mõistan seda kartust, kuid julgen kinnitada, et sel sügisel on lootus muutuseks siiski olemas – kui Haapsalu inimesed selle võimaluse annavad.

Võimaluse muutuseks saavad anda ainult valijad. Valijad, kellel ei ole eelarvamusi, kes ei lase end mõjutada erapoolikutest või pahatahtlikest hinnangutest ja kes usuvad, et muutused on tõesti võimalikud. Kui uute kandidaatide väljavaade volikogusse jõuda juba eos lämmatatakse ja neile üldse võimalust ei anta, jõuame tõesti ringiga tagasi asjade seisuni, mis arvestatavat hulka valijatest ei rahulda – needsamad volinikud, seesama linnapea. Meie kõik koos saame seda muuta, kui valime volikokku uued inimesed, uute mõtete ja uue energiaga, mida Haapsalus juba aastaid napib. Meie oma meeskonnaga usume muutustesse ja oleme tööks valmis.

Olen sattunud lugema ka arvamus, et Haapsalu juhtimisse on vaja värsket pilku ja nooremalt verd. Ma pakun teile mõlemat. Lisaks otsatut teotahet ja pühendumist, millega olen oma töist elu alati elanud. Olen valmis kõik oma professionaalsed oskused ja innu linna arengusse panustama ning otsustanud Haapsalu linnapeaks kandideerida. Tegin selle otsuse kaalutletult ja täiesti iseseisvalt, mistõttu ei pea valija kartma, et minu näol võiks tegemist olla kellegi käepikendusega. Minu huvi on Haapsalu linna jaoks parimate otsuste tegemine ja seeläbi ka linna areng. Sest mina ja mu pere – me elame Haapsalus ja ma soovin oma lastele ning kõigile linlastele parimat võimalikku elukeskkonda.

Kui valijad meid usaldavad, luban linnapeana seista oma meeskonnaga eelkõige selle eest, et linna juhtimine oleks kaasavam, tegusam, viisakam ja hoolivam. Viisakam ja hoolivam nii kodanike kui ka ametnike suhtes. Häid spetsialiste tuleb hoida, sest vaid tugev, professionaalne ja motiveeritud meeskond suudab linna arengut edasi viia.

OLAVI SEISONEN
Isamaa linnapea-kandidaat

Haapsalu ei saa kunagi tööstuslinnaks, aga linn peab looma eeldused, et ettevõtjad tahaksid ja saaksid Haapsalus tegutseda ja areneda. Koostöös koolide ning ettevõtjatega laiendame tehnoloogia- ja inseneeriaõppe võimalusi, et luua eeldused kõrgepalgaliste töökohtade tekkimiseks – see on investering noortesse ja Haapsalu tulevikku.

Suurt tähelepanu pöörame haapsallastele endile – toome tagasi rõõmu ja kindlustunde, et igat allasutust juhitakse asjakohasuse ja pädevusega, asjad saavad tehtud ja kedagi ei jäeta hätta.

Haapsalus peab olema lihtne ja turvaline liikuda. Vaatame üle teedevõrgustiku sellise pilguga, et ka liikumispuudega inimesed saaksid iseseisvalt punktist A punkti B.

Seisame selle eest, et Haapsalu jääks roheliseks linnaks ja oleme vastu rohealade kaotamisele linna üldplaneeringus. Linna parke tuleb regulaarselt hooldada ja pikemas perspektiivis ümber kujundada teemaparkideks, et oleks, mida vaadata ja kuhu tahaks tagasi tulla.

Taastame kaasava elarve, et elanikud saaksid linna kujunemises iga-aastaselt kaasa rääkida ja läbi selle Haapsalu arengusse oma panuse anda.

Suurte investeeringute puhul sõltu me paratamatult riigi rahakotist ja see-

ga on tähtis, et Haapsalu linnal oleks vajadusel olemas riigi tugi. Ühe suurbjektina äratame ellu Panga-Haapsalu kergliiklustee, mis tagab kergliiklejatele ja jalakäijatele turvalise tee kahe piirkonna vahel, aga annab ka võimaluse tervisespordiga tegeleda.

Haapsalu staadion vajab hädasti uuendamist. See on paik, kus meie lapsed treenivad ja täiskasvanud saavad tegeleda oma hobidega. Uuendatud staadionist saaks kujuneda suurte, sealhulgas rahvusvaheliste spordisündmuste toimumiskoht, mis tooks Haapsalule nii tuntuks kui ka majanduslikku kasu.

Need on vaid mõned mõtted paljudest, kõige pakilisemad, mida praegu esile tuua.

Kui usaldate meid neid projekte ellu viima, luban, et meil on veel ideid varuks.

Eelnevad aastad on näidanud, kui raske on uutel kandidaatidel pildile tulla, kuid ma usun, et Haapsalu on muutusteks valmis. Meie linnal on ajaloolise kuurortlinna pitsiline maine ja festivalide linna kuulsus, aga nüüd on aeg ka argipäevalt tolm maha pühkida.

Kui valijad annavad meile võimaluse, oleme valmis käised käärima ja linna juhtimise vastutust kandma. Lootus on olemas!

REPLIIK

Bussiga Sileesiasse – võlu ja raskused

Hiljuti tegin läbi enam kui 40 inimesega bussireisi Sileesiasse. Sileesia on eestlastele vähe tuntud, kuid väga kauni loodusega ning kultuuriliselt erakordselt rikas ja mitmekesine piirkond. Hämmastavad vaatemisväärsused on erilised kirikud ja lossid. See kant on seotud paljude meie vanaisade ja nende eakaaslaste saatusega. Viidi ju Saksa poolel sõdinud eestlased sõja lõpul just sinna piirkonda, kus paljusid ootas ees lahingutes hukkumine või „Tšehhi põrgu”.

Kindlasti küsib nii mõnigi lugeja: milleks selline katsumus? Poola tuleks minna mitte bussiga, vaid lennukiga. Kuid kui reisib sõpruskond, üksteist ammu tundnud inimesed, ei ole pikk bussisõit sugugi ajaraisk. Sõidu ajal saab rääkida eri teemadel, tutvustada vaatamisväärsusi, teha nalja, süvendada sõprussidemeid. Selline sõit võib olla selge lõbu ja meelelahutus.

Nii ei olegi kõige suurem raskus bussisõidu pikkus, vaid Eestist Poolani viiva tee nukker seis. Paljudes lõikudes on see iga-aajast maha jäänud. Eriti kui arvestada põhjast lõunasse sõitvate rekade suurt hulka, millest möödasoit on bussijuhtidele paraskatsumus. Neljarajalised teed reeglina puuduvad. Lisaks tehakse neilgi maanteedel just suvel vajalikke, kuid liiklemist tugevalt takistavaid ehitustöid. Kui on remondis veel mõni sild, kulub sõidukeil põhiaeg lihtsalt seisamiseks ja ootamiseks.

Milline on ideaalhendus? Poola kiirteedel võib seda juba näha. Lisaks koralikule neljarajalisele maanteele kulgevad kummalgi pool magistraali paralleelsed teed põllumajandussõidukitele. Nii ei sega need aeg-lased masinad suurel magistraalil liikujaid.

Kunagi lootis allakirjutanu palju ehitatavast Rail Balticust – et ju õnnestub siis vähe-

malt rongiga Leetu, Poola või Saksamaale sõita. Kuid raudtee valmimistähtajad muudkui lükkuvad edasi, ilmselt ajani, kui sõitjateks on juba järgmine põlvkond. Hämmastab ka teatud tegelaste vastuseis ehitamisele. Nad võiksid korra kas või autoga Riiga sõita. Hämmastab isegi mõne erakonna vastuseis ühendustele Euroopaga. Praegu, mil meidki ähvardav sõjaohut pole kusagile kadunud, tundub see küll üllalt lühinägelik.

Teine probleem on käimlad. Hea küll, bussides on reeglina WC, kuid kuhu peaksid end kergendama minema sõiduatodes mõne teeremondi või sillaparanduse järel ootajad?

Korralikke WCsid vajavad ka kõik meie endi külastatavamad turismobjektid. Nende puudumisel pole mõtet mingist turismi arendamisest üldse rääkida!

Mati Mandel
ajaloole

EESTI PARIMAD

Oru kandi külad võitsid aasta küla konkursi

Külaliikumine Kodukant kuulutas nädalavahetusel Raplas Kaereperes Eestimaa aasta külaks Oru kandi külad Läänemaalt.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

„Ma ise püüdsin ettevaatlik olla ja mitte liigseid ootusi seada. Minu jaoks oli see ausalt öeldes väga liigutav üllatus,” ütles Linnamäe arenguseltsi kogukonnatöötaja Eve Tamm-Hinno. Külaliikumine Kodukant tegi laupäeval avalikuks, et Oru kant sai aasta küla tiitli. Esmaspäeva ennelõunal oli orukatel juba omaval nõupidamine, kuidas võitu tähistada.

„Panime paika, et 20. septembril, kui on maal elamise päev, millest oleme algusest peale Oru kandi küladega osa võtnud, tähistame aasta küla tiitli saamist,” rääkis Tamm-Hinno Lääne Elule eile keskpäeval.

Võidu tõi koostöö

„Vägev tunne oli,” ütles Vedra külavanem Lauri Lilleoks, kes oli laupäeval tiitli vastu võtnud Oru kandi külade delegatsioon liige. Lilleoks esindas ise sellel suvel varem oma kodukanti Maalehe ja Coopi konkursil „Kogukonna hing”, kus võit jäi tal paraku võtmata. „Eks see aasta küla tiitel tegi nüüd näo rõõmsamaks ikka. See oli suur kamba- ja meeskonnatöö meil,” muheles Lilleoks.

Lilleoksa sõnul said ettevalmistused Eestimaa aasta küla konkursiks hoo sisse juba mulu detsembris pärast seda, kui Oru kandi külad said mulluse Läänemaa aasta küla tiitli. „Eks meil mõttetalgud hakkasid kohe peale. Hakkasime siis vaikselt vaeva nägema,” meenutas ta. Lilleoksa hinnangul on Oru kandi külade trumbiks omavaheline koostöö. „Üks aitab teist ja teine kolmandat ja kui oma jõuga hakkama ei saa, siis leetakse keegi appi ja suudetakse vajadusel mobiliseeruda,” ütles Lilleoks.

Külaliikumise Kodukant juhatusse liige Tanel Talve, kes ise küll tänavuse aasta küla konkursi žüriisse ei kuulunud, ütles, et temalegi jättis kõige positiivsema mulje Oru külade koostöö. „See on hästi inspireeriv, et on suudetud panna koostööd teema nii mitu küla. See on mulle kõige tugevam argument, et on selline seljad koos tegutsemine. Ma arvan, et ehk ka žürii hindas seda,” lausus Talve.

Oru kandi rahvas plaanib tähistada aasta küla tiitli saamist 20. septembril toimuvall maal elamise päeval. EESTI KÜLALIIKUMINE KODUKANT

Oru kandi külad

Oru kandis on kokku 15 küla: Linnamäe, Saunja, Vedra, Jalukse, Oru, Kärbla, Uugla, Seljaküla, Möisaküla, Keedika, Salajõe, Soolu, Ingküla, Auaste, Niihi. Üheskoos korraldatakse ettevõtmisi nagu Linnamäe kontsertide päev, maal elamise päev, Oru OTTi laadad, Oru spordiklubi veetavad Linnamäe rattasõit ja kevadjooks ning Oru külade ühise vineerist jõulukuusiku ehtimine. 2017. aastal elas Oru kandis 898 inimest, 2025. aasta seisuga aga juba 1037.

ALLIKAS: LINNAMÄE ARENGUSELTS, LÄÄNE ELU

Talve sõnul on kiiduväärt see, et ettevõtja Koit Uus kutsus ellu Oru kandile hoogu andva Linnamäe arenguseltsi. „Kuidas kohalik äriees suutis palgata

arenguks eestvedaja, näitab, et selline mudel töötab väga hästi. Ainult õhust ja armastusest on kogukonnatööd raske teha. See on minu meelest hea näide, kuidas eraettevõtlus, kohalik kogukond ja omavalitsus saavad koos häid tulemusi,” lisas ta.

Väga tihe konkurents

„Hindame juba aastaid peaaegu ühte meeleolu,” ütles külaliikumise Kodukant aasta küla projekti juht Anneli Kana. Iga maakonda esindab varem välja valitud küla, kes peab täitma ankeedi.

„Seal on kindlalt piiritletud küsimused. Esimese hindamisvoorust teevad žüriiliikmed ankeedi põhjal. Loevad ja tutvuvad ka sotsiaalmeediaga, mida küla ise on infoks pakkunud. Žüriiliikmed hindavad üksteist sõltumatult ja saadavad minule kui projektijuhile oma viis parimat.

Mina panen tulemused tabelisse ega räägi kellelegi midagi,” kirjeldas Kana.

Pärast seda, kui hindamisvoor on läbi, käib žürii konkursil osalevaid külasid kohapeal vaatamas. Igal külal on žürii võlumiseks aega täpselt kaks tundi.

„Külal on siis omal võimalus näidata täpselt seda, mida näidata tahab. Siis on hindamise teine voor, kus iga žürii liige paneb jälle sõltumatult kokku kas uue või siis sama tippviisiku parimaist küladest,” lausus Kana. „Mina panen tulemused taas tabelisse. Kaks vooru on võrdsed. Lõpuks loen lihtsalt punktid kokku.”

Ta lisas, et tänavu selgitas paremusjärjestuse nii-öelda foto-finiš. „Mitu küla olid väga tasavärgised, mis näitab, et tublisid on palju.”

Žürii külastas juulis

Aasta küla žürii käis Oru kandis juuli alguses. Seal näidati neile Linnamäe arenguseltsi maja, Oru kandi külasid tutvustavat videot ja peeti ettekanne. Samuti tehti ringkäik Linnamäel, kus löid kaasa ka teiste Oru külade esindajad.

Žürii külaskäigu puhul tuli kahetunnise ajapiirangu tõttu püsida ühes asulas. „Proovisime kõik asjad ühte kohta kokku saada kuidagi. Oleks aega rohkem olnud, oleksime kindlasti Linnamäelt välja läinud teistesse küladesse,” ütles Lilleoks.

Kodukant valib Eestimaa aasta küla iga kahe aasta tagant. Tiitel anti orukatele üle 2023. aastal sama tunnustuse võitnud Kaerepere alevikus Raplamaal. See tähendab Anneli Kana sõnul, et kahe aasta pärast on aasta küla tseremoonia asukoht Oru kant Läänemaal.

LÜHIDALT

Metsküla saab uue bussiootekoja

Metskülla bussiootekoja ehitamist eest vedanud Lääneranna vallavolikogu liige Raul Oberschneider ütles Lääne Elule, et mõte sai välja pakutud juba eelmisel sügisel.

„Neil ei olnud seal mingit mõistlikku kohta bussi ootamiseks. Laur Oberschneider tegi kavandi ja vald kinnitas selle nüüd ära,” ütles Raul Oberschneider.

Lääneranna vald toetas ootekoja ehitamist 5000 euroga, mis kuulub pigem materjale, sest vennad Raul ja Laur Oberschneider kavatsevad selle ise valmis teha.

„Tahame, et see valmiks pärandtehnoloogiat ja traditsioonilisi töövõtteid kasutades,” ütles Raul Oberschneider. Puitkarkassi detailid valmivad kohapeal. Kattematerjali ei ole ehitajad siiski veel ära otsustanud. „Roogu meil ei ole praegu,” sõnas ta ja lisas, et kaalumisel on laastud või kärgmaterjal, mida saab sobitada vanade töövõtetega.

„Soovime, et oleks näha piirkondlikku eripära ja et ka vanade töövõtete nagu tappimine kasutamine jääks vaadeldavaks,” rääkis Oberschneider. Ta lisas, et kavand on kogukonnaga läbi arutatud. „Neile oli tähtis, et bussiootekoda sobiks nii kujult kui värvilt kokku Metsküla koolimajaga ja rahvamajaga,” sõnas ta.

Pinnasetöö tegi ära AV Kaevetööd.

Andra Kirma

Haapsalu müüb turismiinfopunkti ja Tuksi villat

Haapsalu linn paneb uuesti oksjonile varasematel enampakkumistel müümata jäänud turismiinfopunkti maja ja Tuksi villa.

Eelmise aasta kevadel oli Karja 15 esimest korda oksjonikeskonnas Varakeskus müügis. Siis oli selle alghind 275 000 eurot. Aasta lõpuks oli hind langenud 233 000 eurole. Viimastel oksjonitel on linn küsinud maja eest vähemalt 199 000 eurot.

Samuti ootab Varakeskuses ostjat Villa kinnistu Tuksis. Maja kinnistul on seni Haapsalu linna spordibaaside kasutuses. Tuksi kinnistu alghind on 75 000 eurot. Villa kinnistu, mis on samuti müügis eelmise aasta kevadest, loodeti alguses müüa 120 000 euroga. Enampakkumine lõpeb 15. septembril.

Lisaks müüb Haapsalu veel kolme ühetoalist ja üht kahetoalist korterit. Ühetoalised asuvad Kuuse ja Tamme tänaval ning Lihula maanteel ja on müüa alghinnaga 31 000 eurost 34 000 euroni. Lihula maanteel oleva kahe-toalise eest küsis linnavalitsus 55 000 eurot.

Andra Kirma

Lääne-Nigula maakasu määr jäi endiseks

Lääne-Nigula volikogu kehtestas vallas järgmiseks aastaks maa maksusumma.

Järgmisest aastast on elumaa ja maatulundusmaa ühe hektari kolvivate maksumäär üks protsent maa maksustamishinnast.

Maatulundusmaa maksumääraks määras volikogu 0,4 protsenti maa maksustamishinnast ja ülejäänud maale ühe protsenti maa maksustamishinnast.

Lääne-Nigula vallas saab maa maksu aastase suurenemise maksimaalseks piirmääraks 25 protsenti.

Soodustusi tegi volikogu ainult kodualusele maale. Lääne-Nigula vallas sai kodualuse maa maksusoodustuse suurusks 500 eurot. Järgmisest aastast kaob seni üle riigi kehtinud kodualuse maa maksuvabastus, kuid omavalitsused võivad kehtestada kuni tuhande eurose maksusoodustuse.

Andra Kirma

Noarootsi tahab hakata sõbrustama Gotlandiga

Noarootsi osavald valmistab ette projekti, millega tahab luua sõprusdomeed Rootsi suurima saare Gotlandiga.

„Praegu on veel vara öelda, kas nad projektiga haakuvad, aga kontakt on loodud,” ütles Pürksi kultuurimaja juhataja Ülle Schönberg. Tema sõnul aitab Noarootsi ja Gotlandi vahelisi läbirääkimisi vahendada Eesti aukonsul Gotlandil Riina Noodapera.

Sõprusdomeedide arendamiseks plaanib Noarootsi küsida raha Euroopa Komisjoni CERV sõpruslin-

nade projektist. Taotlus tuleb esitada juba nüüd septembris, rahastamine otsustatakse 2026. aastal ja tegevused tuleb ellu viia 2027. aastal. Eesti poolt on projekti partner ka Lääne-Nigula vald. Esmalt peab vald ise kulu katma ning hiljem saab raha tagasi.

Schönberg ütles, et Gotlandi seoks Noarootsiga rannarootsi teema. „2027. aastal on ka eestirootslaste laulu- ja tantsupidu ning meie eesmärk on kutsuda sinna ka gotlandlasi,” ütles Schönberg.

Sama aasta augustis aga läheksid noarootslased Gotlandile külla.

„Mõte on minna tantsurühmaga ja kaasa võtta ka käsitöömeistrid,” ütles Schönberg. Augustis on Gotlandil pealinnas Visbys traditsiooniline keskaja nädal, mis on toimunud juba üle pool sajaku aasta.

Noarootsi ja Gotlandi suhtlemisel oleks esikohal kultuurivahetus, õpetajate ja noorte suhtlemine. Just noorte kaasamist pidas Schönberg tähtsaks, sest

nemad on need, kes sõprusuheteid edasi viivad.

Schönbergi sõnul on Noarootsi vallal juba 1989. aastast sõprusleping Rootsis Östergötlandi maakonnas asuva Ätvidabergi vallaga. „Oleme püüdnud sidemeid elus hoida, aga seal on aktiivsed inimesed eest ära läinud ja nooremad pole meiega enam haakunud,” ütles ta. Samal põhjusel on soiku jäänud side Soome Pohjanmaa maakonnas asuva Kronoby ehk Kruunupyy vallaga. See oligi Schönbergi sõ-

nul üks põhjus, miks uut sõprusvalda otsima hakati.

Gotlandiga seob Noarootsit ajalooliselt näiteks see, et enne teist maailmasõda läksid mitmed Noarootsi noored Gotlandi taludesse tööle ning nii mõnigi neist jäigi sinna. Gotlandil Romas on aga Ukrainas asuva hiiurootslaste külast Gammalsvenskbyst 1929. aastal välja rännanute keskus.

Gotlandil on praegu Eestis üks sõpruspiirkond, milleks on Saaremaa.

KAIRE REILJAN

● LOOMEINIMESTE KOKKUSAAMINE

Lääne-Nigula pakkus loojatele vaba lava

Lääne-Nigula vald kutsus pühapäeval esimest korda kokku valla loomeinimesed, pakkudes neile võimaluse oma andeid ja tegemisi teistele näidata.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Vaba lava julges esimesel korral kasutada kuus esinejat, kellest mõnel sündis otsus publiku ees üles astuda alles kohapeal. Igale esinejale lubasid korraldajad seitse minutit rambivalgust ning seda aega kasutati laulmiseks, tantsimiseks, teatri tegemiseks ja oma luuletuste lugemiseks.

Esimesena kutsus päeva juht Margus Luik lavale ema ja tütre Anne ja Anneli Riisalu Kullamaalt. Duett sündis tegelikult kohapeal, sest esialgu plaanis Lääne-Nigula loomeinimeste päeva üks korraldaja Anneli Riisalu esineda kitarri saatel. Kitarristi haigestumise tõttu kutsus tütar aga lavale Kullamaa tantsurühma kuuluvat ema. Emale ja tütrele polnud see esimene kord duetti laulda, varem on nad koos esinenud Kullamaa menükal ettevõtmisel „Laulud ja tantsud tähtedega”.

Laulu vahetas välja luule, kui Oru Õnneteatrit eestvedaja Õne-Sigrid Mättik asus lugema oma värse. Luige küsimusele, kust Mättiku luulepisik alguse on saanud, vastas viimane, et peab selles süüdistama oma ema, kes pani ta lugema. „Nii see pisik minusse tükis ja nüüd ei saa vaiki olla,” lisas naine.

Kolmandana kasutasid vaba lava Kullamaa Kullakesed ehk juba 23 aastat koos tantsinud Kullamaa naistantsurühm.

Huvitav improvisatsioon

Lääne-Nigula loomeinimeste päeva üks eestvedaja, kuus aastat improstudios kaasa löönud Kadri Lukk tutvustas koos näitleja Rednar Annusega kokkutulnutele improteatrit. Improteatrit alus on improvisatsioon. See tähendab, et teksti pähe õppima

Kadri Lukk ja Rednar Annus tutvustasid improteatrit.

2 X KAIRE REILJAN

ei pea, sest kõik lood ja karakterid sünnivad kohapeal.

„Tavateatris võtavad kõik asjad väga palju aega. Minule öeldi täna, et sul on aega seitse minutit. Seitsme minutiga jõuaks mängida võibolla ühe stseeni,” selgitas Annus publikule, mis lavajuhtuma hakkab.

Sedapuhku näitasid Annus ja Lukk, mida tähendab improteatris vorm „pool maha”. „Mängime ühe stseeni. Siis jätame sellest ebaolulise välja ja näitame, kui kiiresti on seda võimalik mängida,” selgitas Annus. Tõe-

poolest, kui esimest korda võttis stseeni mängimine kaks minutit ja 40 sekundit, siis kolmandal korral saadi hakkama juba 12 sekundiga.

Viimandana tuli lavale üllatusesineja: poliitik Neeme Suur. „Alguses arvasin, et lava on rahvast täis ega hakanud trügima. Praegu aga mõtlesin, et siin on selline mõnus kodune keskkond ja võtsin südame rindu,” sõnas Suur.

Nagu selgus, on poliitik salamahti ka luuletaja. „Olen mõned luuletused kirjutanud ja ega ma neid mujal avalikusta kui oma

Facebooki lehel,” tunnistas Suur, kes luges ette kolm luuletust, neist kaks isamaalised.

Viimasena kasutas vaba lava Nõvalt pärit ja praegu Virtsus elav Raul Targamaa. Targamaa on hobi korras muusika ja laulmisega tegelenud kogu elu. Ta on võtnud isegi laulutunde operilauljalt Oliver Kuusikult ning võitnud seeniorlaulukonkursi.

Kui päevajuht palus Targamaal meenutada oma esimest etteastet, rääkis mees, kuidas tal meeldis lapsepõlves Nõva kodumaja aknal vaadata külarahva

Neeme Suur võttis julguse kokku ja luges kolm oma luuletust.

möödakõndimist. „Nad teadsid, et Raul on kõva laulumees ja lasid mul laulda. Ega mind olnud vaja kaks korda paluda,” rääkis Targamaa emalt kuulnud lugu.

Kui esinejate päralt oli Taeb-la kultuurimaja lava, siis fuajees näitasid ja pakkusid oma loomingu müüa kunstnikud ja käsitöölised. Ristilt tuli näiteks Tiina Kannistu oma tikkimisfirmaga TikiMari ja suure hulga mustritega. Kes tahtis, sai kohapeal tikkimisega kätt proovida. Tikkimisvõimalust pakkus ka Piret Miina Roberg Noarootsist, kes on väljajätnud niidid ehk käsitse tehtud puuvillapaberist tüki-kesed, milles olevaid auke rida pidi tikkides moodustub muster.

Pidas tuleproovile vastu

Palivere U-Studio oli välja pannud klaasi ja maalitud portselani, Kristiina Gjardman Noarootsist oma värviküllased maalid ja Kristiina Niibon Noarootsist looduslikest materjalidest kõrvarõngad. Kullamaa Leila küla Nupu talus tegeleb aga käsitööga peaaegu terve pere – ema on valmistanud piduist kuumaaluseid ja karbikesi ning kootud nukke,

üks tütardest küünlaid ja teine joonistustega riidest kotte.

Loomeinimeste päeva ehk nn vaba lava mõte hakkas Lääne-Nigula volikogu kultuurikomisjonis idanema mullu ja selle aasta alguses tutvustas Lukk mõtet ka volikogus. Seni vaid korraldajate peas ringelnud ettevõtmise formaat pidas tuleproovile vastu.

Lukk tunnistas, et jäi esimese loomeinimeste päevaga rahule. „Esimene kord saab alati rahul olla. Mul on siiralt hea meel, et osalejad julgusid kohale tulla,” võttis ta päeva kokku.

„Mul on hea meel, et vaatamata vihmale oli publikut ja esinejad võeti nii soojalt vastu,” ütles Lukk. Tema sõnul tuli küll ette ka ootamatusi, näiteks mõni registreerunu jäi haiguse tõttu tulemata. „Aga nagu ikka, on asjadel tavaks laheneda ja võibolla nii tuligi armsam välja.”

Lukk oli seda meelt, et valla loomeinimeste päevaga võiks jätkata. Nüüd, kui inimestel on juba ettekujutus, mida Lääne-Nigula vaba lava endast kujutab, on ehk järgmisel korral rohkem julgeld, kes oma andeid ja oskusi teistele näidata tahavad.

Haapsalus tuleb raamatulaat

Septembri teisel laupäeval ootab Haapsalu raamatukogu linlasi kultuurikeskuse ette tasuta raamatute laadale.

„Kui on soe ja ilus, siis kultuurimaja ette, aga oleme valmis ka sisse kolima, kui sajab,” ütles Haapsalu pearaamatukoguhoidja Janne Tenson. „Raamatud teatavasti vihma ei kannata.”

Koju seisma jäänud raamatuid, mis laadal uued omanikud leiavad, saab raamatukokku juba tuua. Raamatuid võetakse vastu laenutussaalis selle lahtiolekua ajal. „Nii kasutatud kui ka uusi, aga kasutatud peaksid olema seisukorras, et need oleksid uutele lugejatele meeldivad katsuda,” märkis Tenson.

Tuua võib ka ajakirju, mille vastu oli laadalistel mullu väga suur huvi. „Eriti kokandusajakirjade vastu, aga muude vastu ka: peaaegu kõik läksid ära,” ütles Tenson.

Raamatulaata on Haapsalus peetud vähemalt 15 aastat. „Mullu püüdsime selgust saada, millal oli esimene kord, aga täpselt ei tea. See oli ka 2008. või 2009. aastal,” ütles Tenson. Haapsalu kultuurimaja oli sel ajal remon-

Tasuta raamatute laad.

ANDRA KIRNA

dis ja esimene laad peeti Haapsalu lasteraamatukogu ja selle vastas asuva maja hoovil.

Aasta-aastalt on raamatulaat muutunud üha populaarsemaks. „Oleme sättinud selle Vintage Weekendi ajaks,” ütles Tenson. Nostalgianädalavahetuseks kostümeeritud rahvast käib laadalt läbi palju. „Ja nad ütlevad, et käivad igal aastal,” ütles Tenson.

Tasuta raamatute laad Haapsalu kultuurikeskuse ees 13. septembril toimub kell 10–15. Raamatuid saab tuua 8. septembrini. Mullu leidis laadal uue omaniku 5000 teost. Kõik, mis laadalistest üle jääb, viiakse hoiuraamatukokku. KAIE ILVES

Hara sadamapidu meelitas kohale sadu inimesi

Noarootsi Hara külal on kombeks tähistada oma sadamas 20. augustil kalurite päeva ja kutsuda sel puhul kokku rahvast lähemalt ja kaugemalt.

„Oma 300–400 inimest on,” ütles Hara kalurite päeva üks korraldajaid Marika Adman pilguga platsi täituvust hinnates ja mööndes, et seda on rohkem kui näiteks eelmisel aastal.

Seda muidugi ei tea, kas tänavune tõmbenumber oli tuntud kirja- ja kalamees Vladislav Koržets või ansambel Naised Köögis või hoopis päikesepaisteline ilm.

Igal juhul lookles telgi ees, kus Koržets oma meeskonnaga kalast roogi valmistas ja neid tasuta proovida andis, pidev järjekord ning kõigile head-paremat ei jagunudki. „Ei osanud arvestada nii suure huvi ja isuga,” tunnistas Eesti tuntuim kalarooegade propageerija.

Koržets pakkus inimestele kuuest kalast või mereannist kaheksat eri maitset: forellist sashimi’t ja sidruniga „küpsetatud” forelliäikist, räimi nii sinepi-koorekastmes kui ka sidrunimarinaadis marineerituna, kilukreemi toorjuustuga, suitsutatud meriahvenaga kartulisalatit, angersägašalokki ja lõpuks

Kalurite päeval Hara sadamas kostitas kokkutulnuid Vladislav Koržets (vasakul).

KAIRE REILJAN

veel kergelt praetud krevette lai- mi ja tsilliga.

Kellele midagi pakutust maitsema hakkas, sai ka retsepti kaasa. „Peamine oli, et inimesed said maitsta mõnda sellist asja ja sellisel moel, nagu nad varem polnud saanud,” ütles Koržets.

„Me ei kuulu kõige suuremate kalasööjate hulka ja ka puht looduslikult pole meie veed li- kide arvukuse poolest väga rik- kad. Me sööme küll kala, aga traditsiooniliselt hindame rohkem liha,” rääkis Koržets.

Koržetsi hinnangul alahinda- vad eestlased kalaliikidest ümar-

mudilat ja räime. „Räim on küll tuttav, aga ta on alahinnatud – me ei mõista tema tegelikku maitsest väärtust,” ütles ta ja lisas, et eestlased ei oska hinnata ka emakala, millest näiteks lät- lased peavad väga lugu. Samas mõonis Koržets, et suhtumine mõnda kalaliiki on aja jooksul ka muutunud. „Näiteks omal ajal ei hoolinud me tursast ega lutsust ja ka ahvenast mitte eriti – see oli prügikala staatuses.”

Hara sadamasse kalurite päe- vale tulnud pidasid siiski kalast lugu. Suitsulest, mida koju kaa- sa sai osta, kadus letilt tunniga.

Et huvi kala vastu oli suur, käisid kalamehed võrke kontrolli- mas ja olid varsti värskele lesta- dega sadamas tagasi. Neidki os- teti meelsasti koju kaasa.

Kala söödud, oli aeg end lava ette sättida, sest auto järelhaagi- sest improviseeritud lavale tuli neli punastes kleitides säravat naist – ansambel Naised Köögis.

Kui pidu oli poole peal, tun- nistas Adman, et igal aastal lubab ta endale, et nüüd on viimane kord, aga ometi teeb ikka ja jäl- le. Muidugi mitte üksi, sest um- bes 40 elanikuga küla hoiab kok- ku ja aitab kaasa.

Nüüd unistavad haralased juba sellest, et järgmisel aastal pole enam vaja improviseeritud telke püsti panna, vaid valmib kauaigatsetud sadamahoone. Selle ehitamiseks on PRIA ka- landuspiirkonna taotlusvoorst saadud 200 000 eurot. „Ehitus- hange läheb varsti välja,” lubas Lääne-Nigula abivallavanem Aivo Hirmo.

Lääne-Nigula vallale kuulu- vat, kuid lepinguga MTÜ-le Har- ga hallata antud Hara sadamat on järjest arendatud. Viimati li- sandus asfalteeritud plats, kus ka kalurite päeva peeti.

KAIRE REILJAN

Sel aastal võttis võistlusest osa üle saja inimese kaheksast külast.

2 X PANGA PESA SOTSIAALMEEDIA

MITMEVÕISTLUS

Ridala külad võtsid üksteisega mõõtu

20. augustil toimus Panga külas Mäemõisa pargis neljandat korda küladevaheline mitmevõistlus, millest seekord võttis osa kuus võistkonda kaheksast külast – Panga, Parila, Kiideva, Võnnu ja Haeska ning ühisvõistkond PaTuTa (Sinalepa, Puiatu, Ammuta).

GERT KÄÄRAMEES
gert@le.ee

Võistluste üks traditsioon on see, et eelmise mitmevõistluse võitja saab endale rändkarika, korraldamisõiguse ning võimaluse valida välja kümme ala, milles vastamisi minnakse. Korraldajad valisid selle aasta võistlusala-deks maisikotimängu, odaviske, 1,3 km jooksu, kettagolfi, kuulitõuke, hoota kaugushüppe, jalgpallilöögid väravasse, korvpallivisked, kotijooksu, kepphobusega takistusraja läbimise ning li-saks mälumängu, mille viis läbi Toomas Post.

Võistlus lõppes pingeliselt

Alad olid jagatud meeste ja naiste aladeks, kuid kettagolfis ja korvpallivisetes võistlesid mõlemad. Mälumänguks andis iga osalev küla üles kolmeliikmelise võistkonna; neli küla osalesid mälumängul väljaspool arvestust. Kokku võttis võistlusest osa ligi sada täiskasvanut ja last.

Võistlus kujunes ääretult pingeliseks ja kuni viimase alaneni ei

Mitmevõistluse võit jäi Panga külla.

olnud selge, milline küla võidab. Võistluse võit jäi viimaks võõrustajatele Panga külast, kes viimase alaga suurendas vahet lähima jälitaja Parila külaga viie punkti võrra 48 punktini. Sellega sai Pangast võistluste kolmekordne võitja. Ühe korra on võitnud Parila.

Kohad teisest neljandani otsustati mälumängul, kus olid küsimused seotud nii Läänemaa kui ka kogu Eestiga. Kuigi Parila küla sai mälumängust kõigest kaks punkti, suutis ta edestada ühe punktiga Haeskat ja teenida võistluselt 43 punktiga teise koha. Haeska pääses kolmanda

koha ja 42 punktiga poodiumile mälumängult saadud maksimaalse kuue punktiga, edestades ühe punktiga neljandaks jäänud PaTuTa ühisvõistkonda.

Oodatakse rohkem osalejaid

Võistluste idee üks autor ja tänavu päevajuhi rolli täitnud Arved Alas tänas kõiki osalejaid ja lootis, et uuel aastal liitub võistlusega veel külasid.

Igal aastal tahetakse lisada ka midagi uut. „Korraldajate soov on, et külad tuleksid kokku, et veeta meeldiv päev. Alad olid loodud vastavalt Mäemõisa pargi tingimustele: näiteks toimus kotijooks mäest üles,” rääkis ta.

Võistlust hakati Alase sõnul korraldama kuu aega varem, kui toimusid esimesed kokkusaamised ning hakati otsima alade läbi viimiseks vajalikku inventari. Panga külale jäi võistluspäiga ülesseadmine ja Haeska küla hoolitses eriauhindade eest.

Nagu iga spordiürituse korraldamisel, on külade võistluse kokkusaamisel tähtis raha. Tänavu saadi Alase kinnitusele hakkama

küladele antavate toetustega, aga järgneval aastal plaanitakse minna toetust küsima ka Haapsalu linnalt, mille juht Urmas Sukles on Alase sõnul ettevõtmist kiitnud ja väga tänuväärseks pidanud.

Järgmisel aastal toimub mitmevõistlus viiendat korda ning juubeli puhul kutsus Alas kohalikke väikeettevõtjaid üles võistlust toetama. „Haapsalu linn ja ettevõtjad on oodatud osalema ning võistkonda välja panema. Muidugi loodame, et toetavad meid ka,” sõnas ta.

Lisatoetus aitaks korraldada võistlusjärgset simmanit, mis tänavu Alase sõnul rahapuudusel ära jäi. „Eelnevatel aastatel on olnud päevajuht Rivo Rehe, kes on tavaliselt teinud õhtul ka simmani, kus mängib pilli. Aga sel aastal me teda paraku palgata ei saanud,” ütles Alas.

Alas jagas kiitust kõigile osalejatele, pealtvaatajatele ja kohtunikele eesotsas peakohtuniku Taivo Kurismaniga. Tänavusest võistlusest kujunes välja uus traditsioon: edaspidigi plaanitakse võistlust korraldada taasisesivsuspäeval 20. augustil.

Läänemaa JK sai neli uut mängijat

Läänemaa jalgpalliklubi registreeris reedel lõppenud üleminekuakna jooksul hooaja viimaseks kolmandikuks võistkonda neli uut mängijat. Täiendusi tuli Tallinnast, Viljandist ja Koselt.

Esimene liituja Läänemaa JK esindusmeeskonnaga oli laenulepingu alusel Lihulast pärit 24aastane Rocco Mõtt, kes igapäevaselt töötab Pärnu JK Vapruse kogukonnajuhina. Eesti meistriliigas 59 mängu kirja saanud Mõtt mängis sel hooajal II liiga B tasandil mängiva Tallinna FC Zapooši ridades.

„Karikamängud Levadia ja Kalevi vastu äratasid tunde, et tahaks veel kõrgemal mängida. Läänemaa tundus loogiline valik – olen Läänemaa poiss ja esindan nii ka kodukanti. Ootan põnevusega väljakule saamist,” sõnas Mõtt Läänemaa JK sotsiaalmeedias.

Lisaks Mõttele liitusid Läänemaa laenulepingu alusel 20aastane Viljandi Tuleviku poolkaitsja Sander Liir ja Tallinna Kalevist 19aastane värava-vaht Sander Liiker, kes sel hooajal ka kolmel korral Premium liigas postide vahel olnud.

Viimane liituja tuleb FC Kose ridadest – 23aastane Georg Ander Sild, kelle jalgpallitee sai alguse juba 2001. aastal Andres Operi jalgpallikoolis. Sillal on kogemust nii Nõmme Unitedi kui ka FC Flora järelkasvuvõistkondade ridades.

Sander Liir sai avamängu kirja läinud nädalavahetusel Narva Transi U21 võistkonna vastu, Rocco Mõtt eelmise nädala keskel Nõmme Unitedi U21 võistkonna vastu. Sander Liiker ja Georg Ander Sild veel võistkonna koosseisu kuulunud pole.

GERT KÄÄRAMEES

Tenniseturniir meelitas mängijaid kogu Eestist

Valge Daami pereturniir tennisel tõi Haapsallu mängijaid kokku üle Eesti. Mängiti kolmes võistlusklassis: isa-poeg (vend-vend), ema-tütar (õde-õde) ning isa-tütar (mees-naine, vend-õde, ema-poeg).

Mängud olid tasavägised ja emotsionaalsed. Oma pere liikme-ga väljakut jagada ja ühise eesmärgi nimel koos tegutseda on eriline tunne, mis loob väljakul hoopis teise õhkkonna kui tavaliselt.

Klassis isa-poeg jõudsid finaali vennad Karl-Hendrik ja Jan-Elmar Sarapik Pärnust ja tallinlased Kaido ja Karl Paemurd. Pärast tasavägist mängu viisid Sarapikud tiitli Pärnusse tulemus-ga 2:4, 4:2, 11:9.

Kolmanda koha mängus kaotasid vennad Ivar ja Indrek Tuul vendadele Mattias Markus ja Kevin-Kristjan Ubale 4:5 (7), 1:4.

Tiitli jätsid Haapsallu klassis ema-tütar Annika Mändla ja Adele Lumiste, kes finaalis mängisid Kaisa ja Emily Johanna Ilvese üle kahes setis 4:2, 4:2.

Turniiri kõige laiema võistlusklassi parimad.

ERAKOGU

Kõige rohkem osavõtjaid oli segaklassis isa-tütar. Alagruppide-st pääsesid esikohale mängima Art ja Elo Kuum, Erich ja Merle Jeenas ning Sergio Tripodi ja Kaire Põldma.

Esikoha pärast pidasid tasavägist mängu Kuumad ning Tripodi ja Põldma. Võitjana väljusid mängust Põldma-Tripodi tule-musega 2:4, 4:2, 10:4.

Tähelepanuväärne on see, et võitjad on Eesti tennisel *grand old man*'i Evald Kree lapselaps ja lapselapselaps. Nimelt on Põldma Evald Kree tütre, tuntud tennisetreeneri Aita Põldma tütar.

Osavõtjad jäid turniiriga rahule, lubades aasta pärast tagasi tulla ja seejärel juba 40. sünnipäeva turniirile 2027. aastal.

VELLO KUHI

LÜHIDALT

Läänemaa JK kaotuste-seeria pikenes

Läänemaa jalgpalliklubi esindusmeeskond mängis pühapäeva pärastlõunal koduväljakul Narva Transi U21 võistkonna vastu ja pidi tunnistama vastase paremust 1:5.

Haapsalu linnastaadionil 92 pealtvaataja silme all peetud kohtumist läks Trans juhtima 29. minutil penaltist, kui palli saatis võrku Viktor Kudriashov. Külalised teenisid kõigest seitse minutit hiljem uue penalti ja sellegi realiseeris Nikita Baljabkin. Poolaja pausile min-gi külaliste eduseisus, kui avavä-rava autor Kudriashov viis narvakad puhkama 3:0 eduseisus.

Teisel poolajal lõi Sten Veski Läänemaa poolt 52. minutil ühe vä-rava tagasi, kuid kõigest kaks minu-tit hiljem lõi Nikita Baljabkin Transi poolt värava tagasi. Viimase vära-va eest hoolitses Armas Besigirskis.

Seega on Läänemaa kaotanud esiliiga B-s kümme mängu järjest ning viimati tunti võiduroõmu lii-gas kolm kuud tagasi.

Liigatabelis on Läänemaa vii-masel real kaheksa punktiga. Lähima konkurendi Kuressaare U21 võistkonnaga on vahe neli punkti ning järgmises voorus minnakse-gi omavahel 30. augustil Saare-maal vastamisi.

Läänemaa JK duubelvõistkond läinud nädalavahetusel III liiga Põh-ja-Lääne tsoonis väljakul ei käi-nud, kui saadi loobumisvõit Har-ju JK Laagri kolmandalt võistkon-nalt. Liigatabelis ollakse 29 punkti-ga teisel kohal, jäädes liidrile Rum-mu Dünamole alla kahe punktiga.

Gert Kääramees

Selgusid rannavõrk-palli noortemeistrid

Haapsalu staadioni liivaväljakutel selgitati välja Läänemaa meistrid rannavõrkpallis nii noormeeste kui ka neidude seas.

Noormehi osales neli paari, kes kõik mängisid omavahel läbi. Tumiir kujunes väga tasavägiseks, sest ko-guni kolm võistkonda sai kaks voi-tu ja meistrid selgusid omavahelis-te punktide suhte alusel. Ühepunkt-ise võiduga tulid võitjateks Jaron Kariste ja Kaspar Järvi. Teise ko-ha said Lukas Kaup ja Robert Nuk-ki ning kolmanda Kevor Jõgisalu ja Rasmus Priimägi. Neljanda koha sai paar Rauno Laksberg ja Olle Palu.

Neidude seas osales kolm paa-ri. Kõik mängud võitsid ja meistriks krooniti Lisete Mikk ja Madli Laa-sik. Teiseks tulid Kirke Villakov ja Eliise Loorens ja kolmandaks Si-ret Põldes ja Karolin Karm.

Meelis Nukki

Optimistid seilasid põhjarannikul

Haapsalu jahtklubi Optimistidel purjetajad osalesid Hara lähel pee-tud Tormilinnu regatil, mis on üht-lasi karikavõistluste viies etapp.

3. koha sai Pastian Pert Leht ja 4. koha Inga Uus.

Optimistide sisenejaklassi ar-vestuses sai 7. koha Henri Teras ja 16. koha Richard Nuutmann.

Optimistide põhiklassis startis kuus ja sisenejaklassis 41 paati. Sisenejaklass on neile, kes ei ole startinud Eesti meistri- ega kari-kavõistlustel.

Lääne Elu

Virgo Vallik lõi iluvärava

Reedel alanud jalgpalli Premium lii-ga 2025. aasta meistrivõistluste 25. vooru esimeses kohtumises lõi Lõuna-Läänemaa jalgpalliklubist välja kasvanud Vapruse mängija Virgo Vallik iluvärava FC Levadia-le.

Tuudilt pärit Valliku tähtunud saabus kohtumise 24. minutil, kui ta lõi tsenderdusest tagasi põrga-nud palli täiesti usumatu vindiga täpselt värava tagumisse ristnurka. Staadion rōkkas ja telekommen-taatorid ristsid värava võimalikuks hooaja ilusaimaks tabamuseks.

Heas hoos Vaprus võitis liiga liidrit Levadiat 3:1. **Jaanus Getreu**

Imelikud juhtumised Tatriku alevis

6. osa

RICHARD ROHT

Surmapäeva õhtuks tegi puusepp Nüri kirstu valmis ja kadunukene pandi kirstu, et juba teisel päeval teda maha matta, sest olid kuumad suised ilmad ja kadunukene oli veel elus oles kinnitanud, et ta mingil tingimusel juba maa peal mädanema ei taha hakata. „See on nii inimlik!” tuletas ämm vaimustuse ja silmaveega ta sõnu meelde. „Ja uue aja inimene ei ole enam sugugi nii inimlik.”

„Mis ta sellega ütelda tahtis,” nuttis vana Ann, „sellest ma ei saa aru, aga küllap ta istub nüüd ülal inglite reas ja tunneb kurvast meie vaeste patuste pärast.”

Kirstupanek sündis suure pidulikkusega, nagu mõnel pool maal veel moes. Kõik alevi rahvas oli koos, ka paremlased – Aisapuu, Unipää ning Voorus. Kangetahtselt puudus ainult Tolmaz, kelle seisus ei lubanud tal austada tema meelet mitteseisuskoahaselt elanud rätsepa mälestust.

Naabrivala koolmeister pidas pika kõne kadunukese suurtest vaimuannetest. Kõik rahvas nuttis, kadunukese ämm ja naine

lamasid teineteise käte vahel, siis lauldi „Jeruusaleem, sa püha taeva linn”, ning tõsteti rätsepa kerge korjus kirstu, ka kirstu kaas löödi kõvasti kinni – seegi oli olnud kadunukese enese soov enne surma: ta ei tahtnud, et teda veel kaua vaadeldaks pärast surma, nagu mõnd kõdunevat ussikest. Et surm paratamatu, selle vastu polnud kahjuks midagi teha. Aga miks siis nii palju teda austada ja tunnustada ta võimu ta ohvri kõdunemise vaatlemises?

Isegi need, kes elus Antvärki naernud, pidid liigutusega tunnustama, et Antvärk surra oli osanud kui täielik entelligent. Seda, mida talle seni mõnelt poolt keelatud, jagati talle nüüd igalt poolt: ta vaimukõrguse austust.

Ja pikk oli rong, mis Antvärki järgmisel päeval saatis ta viimisel teekonnal surnuaiale. Vaesed alevnikud olid ümberkaudsetest taludest hobused palganud, et oma kaaskodanikku vääriliselt saata. Sest mida pikem vankirong matustel, seda ausam matus. Kongi ees lamas must kirst vankril, mida vedas kaupmees

Unipää hobune. Unipää ise ei saanud surnuaiale kaasa minna – mis teha, äri. Ja säärasel tähtsal päeval öitses ta äri iseäranis: kõik tahtsid ju Antvärgi mälestuseks tublisti leinarohtu sisse võtta.

Kahel pool Antvärgi kirstu istusid ta ämm ja naine, kusjuures ämm paremal, naine pahemal, nagu oleks ämm kadunukese elu tähtsam tegur olnud kui naine, mis ehk ka tõsi oli. Iseäranis ilus aga – ja seda hindas Tatriku elanikkude parem kiht, – et nii kadunukese ämmal kui ka naisel jätkus takti sõidu ajal mitte kirstu otsa ronida, mida veel nii tihti ette tuleb maa matuserongidel.

Antvärgi ämm ja naine näitasid, et nad olid oma kallist surnut väärt.

● **Vaesed alevnikud olid ümberkaudsetest taludest hobused palganud, et oma kaaskodanikku vääriliselt saata. Sest mida pikem vankirong matustel, seda ausam matus.**

Õhtuks oli kurb talitus möödas, sügavale mulla sisse oli maetud must kirst, milles igaveseks oli hingusele läinud rätsep Antvärk. Kõrge kääbas kattis hauda. Leinates laksutas ööbik värskel valgel ristil ja kodus läks kadunu lesk kibedalt kaevates ükski magama laia abieluvoodi, kuna kogu alevi rahvas tundis süngest surma lehvitamist oma ukse-esistel, mõtles nukralt elu tühjusest ja kaduvusest – ning niisutas kurvalt keelt elurohuga, mida saada oli peaaegu igas majas.

4. Järgmine päev oli reede. Alev oli veel eilse suure sündmuse mõju all, arutati seda igast küljest – ja parandati pead. Üldiselt oldi igal pool arvamises, et Antvärk alevi suurem mees olnud ja teda vääriliselt tuleb mäletada. See oli heaks põhjuseks meestel peaparendust arendada veelgi tugevamaks joominguks, – naistel aga mitte midagi teha, vaid tüksteise poole joosta, põllega silmi kuivatada, ohata, tsäägatada ja klatsida.

„Millest ta suri,” arutasid naabrinaised, saladuslikult ringi vaadates ja siis poolsosinal jätkates: „Oi, sellest võiks piiblipakuseid raamatuid kirjutada!”

„Teadagi, teadagi!” rehmastutelsiline käega. „kes säärasest põrgus kaua elada jõuab, kui kadunukesel kodus oli!”

„Jah – jah – jah!” vastati vaimustatult sosinal, „sa taevane jumal, kes siis seda ei kuulnud-näinud, mis vana Ann Liisaga tegid! Nad istusid kui kaks tulist kuradi vaese mehe külil.”

„Õkva... õkva...” jätkati. „Olete kuulnud, et igal inimesel on närvid, nojah, need olla kui peenikesed niidid üle keha. Eks kadunukene olnud kõhn, seisis paljastest närvidest koos. Kaua ta vastu suutis panna, kui ta närve näriti kui viiliga – hommikust õhtuni – hommikust õhtuni...”

„Jah – jah – jah! Inimese närvid kulusid läbi – need peenikesed niidid... Ning egas ainult sellega lepitud – ooh jumalukene... pekka, pekka andsid nad talle, vaesekele. Nägin ise kord mööda minnes, kui vana Ann pressraua haaras ja virutas.

Järgneb

ARRIVA OÜ

JALATS		HULLUS	VATT	PUUST TUGIPOST	KODU-MASINAMARK	INFOTEHNOLOGIA	RV MAANTEEVEDU	5.	ÕIGEL AJAL	KAGU-AASIA ELANIK
AUTOMARK				JUURES (MURDES)						
SAJAB KUI ...VARREST			ISLAMIVAIMULIK HÄÄLIKU-VAHELDUS SÕNA PIIRIL					JOONIS KAKSIK-VOKAAL		
KONARUS-TETA						MAGIST-RAAT TOONILINE KRAMP				
LÕUNA-MAINE VILI							MEHENIMI VÄÄRIKUS			
SIINUS				KREEKA TÄHT NOOT				TÄNAV NÄITLEJA-TEST VENNAD		
PRUUNVETIKAS					MULK				EKSA- NÕIA SÕIDURIIST	
TEADMISI OMANDAMA					TELENÄGU (N+ EESN)					
MASINGU TÄHT		ŠERRI LÕPPEMAS					SÕÖRD POLOONIUM			
MEREMÄRK				ARVETE-KLAARIMINE KAS ON?						
PLAATINA			PUUHARU JÄRV PÕLVA-MAAL			KALA MITTE-, EBA-				
NÕUKA-AJAL KANTI PASSI KA ...						NAISENIMI ETTE-JÕUDMINE				
ÜKS AMETI-ASUTUS									NANO- ISE-KALLUTAJA	
LAVA KÜLG-KARDIN				RAADIUM ÄRI; KURAMAAZ		SPORDI-TARVETE TOOTJA RIIK LÄHIS-IDAS				
EESTI END. LAULJA					ALEVIK IDA-VIRUMAAAL UMBROHI					TEGELANE PULMAS
PUUORK										
TRENNI TEGEMA								LUGU-PEETUD TEISTE ABITA		
IRIIDIUM			TURRI SELEEN							
TUUMOR							SUVEL (MURDES) BAIT			
EESTI RATSUTAJA										

Elmise lehe vastus: linnuralli võitsid läänlased.

KUHU MINNA

● **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses:
„Kapten Saablihammas ja Grelī Krahvinna” 26.–27. aug kl 15.
„Materialistid” 26. aug kl 17, 28. aug kl 17.
„Dracula” 26. ja 28. aug kl 19.30.
„Suur võidusõit läbi Euroopa” 27. aug kl 17, 28.–29. aug kl 15.

● **MUUSEUMID**
Haapsalu linnuse muuseum
E–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni lmedemaa teemakeskus
E–P 11–18. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
K–P 11–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
K–P 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu) T–L 10–18; P ja E 10–16. www.aiboland.ee.

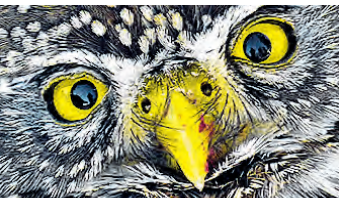
Rõude muuseum
R–L 12–16, muul ajal ette teatades
roudemuuseum@gmail.com,
tel 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum
on avatud T–L 10–17. E-post:
lihulamuseum@laaneranna.ee.

● **NÄITUSED**
Haapsalu linnagaleriis
(Posti 3): Andres Tali näitus
„Valgumine” 31. augustini.

Österby sadamarestos
(Österby sadam):
Aide Leit-Lepmetsa pitsiliste
maalide näitus. Avatud septembri
lõpuni T–P 12–20.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
majagaleriis: Haapsalu kunstikooli
õpetajate loomingu näitus
20. septembrini.
Hoovigaleriis: Drink and Draw
Haapsalu 2023–2025 ülevaate-
näitus kuni 13. septembrini.
Keldrigaleriis: Eve Merima käsi-
töö kudumite ja heegeldatud
rõivaste näitus „Lõngast loodud”

Kas nägite või kuulsite midagi huvitavat?
Saatke vihje veebis www.le.ee või meiliaadressil info@le.ee.

ÕNNITLUS

Õnn on igas päikeseteras,
õnn on laste soojas sõnas,
õnn on tervis, rõõmus meel,
soovime Sul neid veel ja veel!

LUULE OOSIM

Õnnitlevad lapsed,
lapselapsed ja
Gloria Isabella ja
Amelia.

Soovite õnnitleda oma lähedasi või teile tähtsaid inimesi?

Saatke oma õnnitlused aadressile le@le.ee või helistage 473 7111.

OST

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel 553 1989.

MÜÜK

Müüa murutraktor Husqvarna ts238. 1400.- Mauno, 504 1999.

Müüa söödateravilja. Tel 5196 7422.

PUIT

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuud. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, transport 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Lõhutud toores lehtpuu, metsakuiv okaspuu, hind al 50.- Laotud puude tarne 10 ja 15 rm autoga, tel 521 1377, 3- m lehtpuu, hind kokkuleppel, tel 502 4895.

Müüa kuiva ja toorest küttepuud (must lepp). Tel 5302 8000.

TEENUS

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Puurkaevude ja maaküttekaevude puurimine ning projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine, süvendamine, remont, rõngaste vahetamine, kaevumaja ehitus ja käsipumpade remont. Tel 557 4792.

Teen rookatuseid ja müün roogu. Tel 513 5516.

TÖÖPAKKUMINE

Tene Kaubandus pakub tööd VÄIKEMAJADE EHITAJALE Majade ehitus ja viimistlemine, jooniste järgi väikemajade valmistamine. Töö erinevatel puidutöötlemise pinkidel ja käsitööriistadel. Sobival kandidaadil on tehniline taip ja täpsus, oskus lugeda ja mõista tehnilisi jooniseid. Kirjuta töösoovist: ardo@tene.ee.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS. Teave veebis www.abikassa.ee. E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

KIRIKUTEATED

SEITSMENDA PÄEVA ADVENTISTIDE HAAPSALU KOGUDUS
L, 30. aug kl 11 piibliarutel, **kl 12** jumalateenistus jutlusega.

EAÕK HAAPSALU MARIA-MAGDALEENA KOGUDUS
P, 31. aug kl 10 liturgia.

RIDALA BAPTISTI KOGUDUS
Pühapäeviti kl 11.30 jumalateenistus ja samal ajal lastehoid. Info ridalakogudus.ee.

EELK KOGUDUSED HAAPSALU
R, 29. aug hommikupalvus. Teenib diakon Tiina Kütt (Jaani kirik).
P, 31. aug piiblipüha jumalateenistus armulauaga. 12. pühapäev pärast nelipüha. Teema: enese läbikatsumine. Teenivad emeriitpiiskop Tiit Salumäe, Eesti piibliseltsi esimees dr Randar Tasmut ja diakon Tiina Kütt, organist Lia Salumäe (toomkirik).

KULLAMAA
N, 28. aug kl 10–14 kantsleil lahti kogudusemajas.
L, 30. aug kl 11–15 ja **P, 31. aug kl 11–14** kirik avatud teelistele.
P, 31. aug kl 11, 12. pühapäev pärast nelipüha jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: enese läbikatsumine. Teenib õp Aarne Lätte ja oreilil Kea Lätte.

PIIRSALU
P, 7. sept kl 13 13. pühapäev pärast nelipüha jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: Jeesus – meie aitaja. Teenib õp Aarne Lätte ja oreilil Ivi Küla.

MARTNA
N, 28. aug kl 16–19 kirikupood on avatud kogudusemajas
P, 7. sept kl 12 noorte leeripüha ja laste ristimise püha (kirikus) Jutlustab Saare-Lääne piiskop Anti Toplaan.
Martna kogukonnakohvik on avatud **tööpäevadel kl 11–14**. Rohkem infot 5809 3633 (Küllike Valk).

RIDALA
L, 30. aug kl 15–18 Ridala kirik on avatud teelistele.
P, 31. aug kl 15 jumalateenistus armulauaga; **kl 15–18** Ridala kirik on avatud teelistele.
P, 14. sept kl 13 pühapäevakoolitund (kogudusemajas); **kl 15** vana-vanemate päeva jumalateenistus armulauaga (kirikus). Vt ka ridala800.ee.

KARUSE
Jumalateenistused toimuvad iga kuu 1. ja 3. pühapäeval algusega **kl 14** Karuse kirikus või Karuse kiriku talvekirikus.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine
515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus. weebly.com/

KAKURO NIPID JA TRIKID

Kakuro lahendamist tasub alustada kohast, kuhu saab numbrid kirjutada n-õ kindla peale, ilma oletamata.

Selliste kohtade otsimisel on abi järgmistest summade teadmistest. Numbrid ei pruugi olla muidugi allpool toodud järjekorras, kuid vähemalt on teada, et need on siiski kindlalt need numbrid.

Esimesena on toodud summa, teisena seda moodustavad arvud. Summad on rühmitatud ruutude arvu järgi.

Kaks ruutu
3 = 1 + 2
4 = 1 + 3
16 = 7 + 9
17 = 8 + 9

Kolm ruutu
6 = 1 + 2 + 3
7 = 1 + 2 + 4
23 = 6 + 8 + 9
24 = 7 + 8 + 9

Neli ruutu
10 = 1 + 2 + 3 + 4
11 = 1 + 2 + 3 + 5
29 = 5 + 7 + 8 + 9
30 = 6 + 7 + 8 + 9

Viis ruutu
15 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5
16 = 1 + 2 + 3 + 4 + 6
34 = 4 + 6 + 7 + 8 + 9
35 = 5 + 6 + 7 + 8 + 9

Summade kasutamine
Ülaltoodud summasid saab kasutada igasugu pikkusega ruutude ridade ja veergude täitmisel ning kõiksuguste summade puhul. Mõned näited:

- kahe ruuduga rea, mille summa on 3 ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 4, ristumiskohta sobib ainukesena number 1.
- kahe ruuduga rea, mille summa on 16, ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 17, ristumiskohta sobib ainukesena number 9.

Kolme ruuduga rida, mille summa on 6, ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 12. Ristumiskohta võime kirjutada julgelt numbrit 3, sest muud ei rahulda tingimusi. Rea ülejäänud ruudud on siis vastavalt 1 ja 2 ning veeru üle jääv ruut 9.

Nelja ruuduga rea summa on 13 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 16, ehk veeru arvud on 7 ja 9. Sellisel puhul on ristumiskohas kindlasti arv 7 ja ülejäänud rea arvud 1, 2 ja 3.

Viie ruuduga rea summa on 18 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 17. Et viimase summa moodustavad arvud 8 ja 9, võime ristumiskohta kirjutada julgelt numbrit 8. Ülejäänud neli ruutu reas on siis 1, 2, 3 ja 4.

Puuduva numbri kasutamine
Arvude 1 kuni 9 summa on 45. Arve on kakuros kokku üheksa. Seega leidub üheksa ruuduga reas või veerus iga arvu üks kord.

Seda teadmist saab kasutada puhul, kui on antud kaheksa ruutu ja nende summa. Seda summat arvust 45 lahutades saame teada, milline number on selles reas või veerus kindlasti puudu. Näiteks kui summa on 36, saame, et 45 – 36 = 9, ehk reast või veerust on puudu number 9.

Kui on antud seitse ruutu, annab 45 ja arvude summa vahe vihje, millised numbrid puudu võiks olla. Kui seitsme ruudu summa on 41, siis on puuduolevate arvude summa 4, ehk selles reas ei ole numbreid 1 ja 3.

Kui seitsme ruuduga rea summa on näiteks 37, on puuduolevate arvude summa 8, ehk puudu on üks järgnevaist paaridest: 1 + 7, 2 + 6, 3 + 5. Kui ristuvatest veergudest on ritta näiteks juba tulnud arvud 1 ja 2, ei saa nende paarilised 7 ja 6 enam puududa ning võib järeldada, et puudu on kindlalt 3 ja 5.

Lääne Elu

KAKURO

10	42	15	12	38	11
16		15		17	
24		3		7	
	8		13	11	9
10					12
13		23			
		15			
16				12	
				8	
	10		9	16	
9					9
15		19			
6		12		3	

OLULISED TELEFONINUMBRID

Hädaabi	112
Riigiinfo telefon	1247
Konsulaarabi	5301 9999
Perearsti nõuandetelefon	1220
Läänemaa haigla registratuur	472 5800
Lasteabi	116 111
Usaldustelefon	126
Läänemaa naiste tugikeskus	504 2300
Haapsalu linnavalitsus	472 5300
Haapsalu Linnamajandus avariitelefon	472 4050 524 0300
Haapsalu veevärk operatiivinfo näitade teatamine	473 5013 473 5016
Imatra Elektri rikketelefon	715 0188
Haapsalu loomade varjupaik	523 8957

Lõika välja ja hoia nähtaval.

BÜROO AVATUD E–R 10–15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111
www.hingeviiul.ee
info@hingeviiul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviiul@gmail.com / 58 503 340

PEAMINISTRI BUROO

Peaministrid käisid Noarootsis kalal

Reedel ja laupäeval võõrustas Eesti peaminister Kristian Michal Soome peaministri Petteri Orpot (pildil vasakul).

Visiidi teine osa hõlmas ministrite ühisvisiiti koos kaasadega Lääne-Eestisse. Suund võeti Noarootsi, kus peaministrid läksid kalale. Eesti-Soome peaministrite maavõistluses pikema kala püügis jäi peale põhjanaabrite peaminister.

„Eesti ja Soome vennasrahvaste puhul on ammu ilmne: mida paremini ühel läheb, seda paremini käib ka teise käsi. Keerulises maailmas ja ärevatel aegadel on head sõbrad kallimad kullast,” sõnas Michal visiidi lõpetuseks, tänades ka Noarootsit võõrustamise eest.

Michal tänas Soomet diplomaatiliste pingutuste eest Washingtonis ja laiemalt, et lõpetada Venemaa agressioon Ukraina vastu.

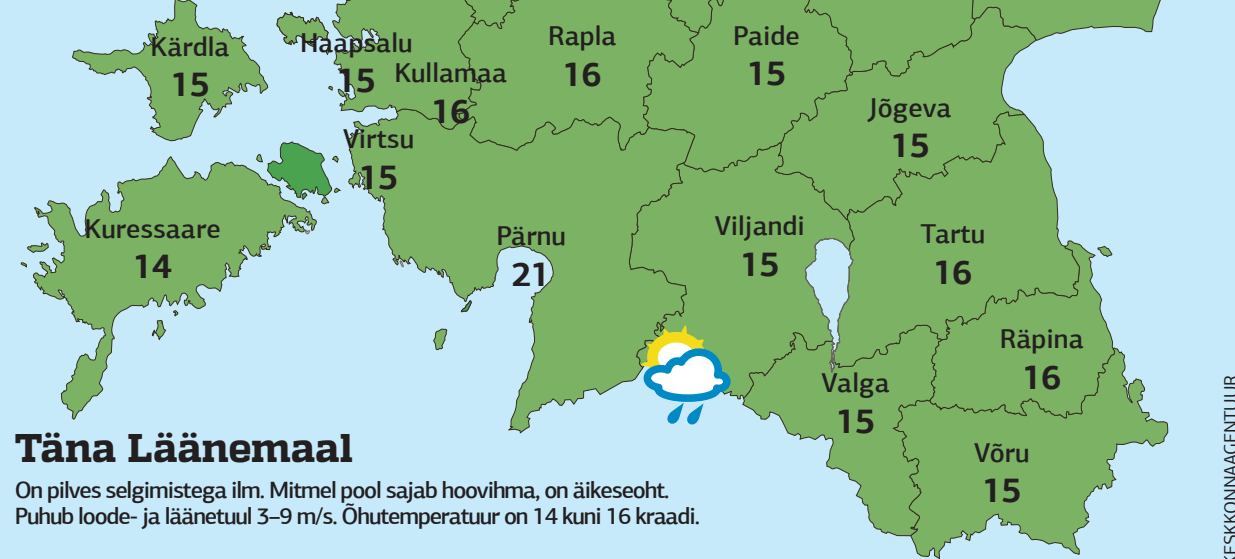
GERT KÄÄRAMEES

ILM

VEETEMPERatuurID

25. august kell 15.10)

Dirhami 15,7°
Haapsalu 16,2°
Virtsu 15,5°
Rohuküla 17,2°

Täna Läänemaal

On pilves selgimistega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, on äikesekoht. Puhub loode- ja läänetuul 3–9 m/s. Õhutemperatuur on 14 kuni 16 kraadi.

Kolmapäev

lääne-, loodetuul
2–9 m/s

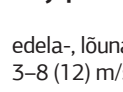
öö päev

7°...17°

Neljapäev

edela-, lõunatuul
3–8 (12) m/s

Reede

kagutuul
3–9 m/s

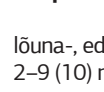

11°...20°

Laupäev

lõuna-, edelatuul
2–9 (10) m/s

13°...22°

VAATA KA
WWW.LE.EE

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Ennetavad tervisekontrollid Haapsalus

Kolmapäeval 3.09 kell 9.00–15.00

Proovivõtubuss asub Rannarootsi Keskuse (Rannarootsi tee 1) parklas.

Meie juures saad:

- osta tervisekontrolli pakette ja kinkekaarte
- anda vereproove

Broneeri aeg minu.synlab.ee

TEGEVUSLUBA L03886 24/7

Hea lugeja!

Kui teie Lääne Elu paberlehe tellimuse aadress on muutunud, siis andke muudatustest teada tel 473 7111 või kirjutage le@le.ee.

Kuidas tellida, paigaldada ja märgistada postkasti?

Selleks, et teie saadetised jõuaksid ohutult ja õigel ajal kohale, veenduge, et teie postkast on:

- õiges suurus – ava peab mahutama 230 × 330 × 20 mm suurust kirja;
- ilmastikukindel;
- piisavalt vastupidav, et taluda igasuguseid tingimusi;
- identifitseeritav;
- õigesti paigaldatud ja tähistatud.

Postkasti paigaldamisel valige selle jaoks sobiv koht.

- Eramaja puhul paigaldage see maja ümbritsevale aiale.
- Kui majal puudub aed, paigaldage see tänavale suunatud esiukse lähedale.
- Kortermaja puhul paigaldage esimese korruse sissepääsu.
- Maapiirkondades paigaldage kohta, mis on mõistlikul kaugusel asu- või elukohast ja kuhu postitöötaja pääseb hõlpsasti aasta ringi ligi.

Märgistage oma postkast õigesti:

- Kortermaja puhul lisage korteri number.
- Eramaja puhul lisage tänava nimi ja maja number.
- Maapiirkondades lisage talu nimi ja postkasti omaniku nimi.
- Grupipostkasti puhul lisage oma nimi, talunimi või ettevõtte nimi koos maja- või korterinumbriga.

Lääne Elu

paber- ja digilehe hinnakiri

PABERLEHT

1 kuu	13
3 kuud	38
6 kuud	73
12 kuud	133
E-arve	12

PABER+DIGI

1 kuu	17
3 kuud	48
6 kuud	92
12 kuud	170
E-arve	15

DIGILEHT

1 kuu	8
3 kuud	20
6 kuud	37
12 kuud	74
E-arve	8

DIGILEHE
PÄEVA-
PILET
1,50

473 7111

le@le.ee

Kui soovite jõuda potentsiaalse kliendini, siis tutvustage oma tooteid või teenuseid Lääne Elu veebis sisuturundusartikliga!

Lääne Elu
online.le.ee

Küsige lisa aadressil reklaam@le.ee.

Siin võiks olla teie reklaam!

Võtke ühendust reklaam@le.ee.